

معصومه شریفی

چکیده:

بر اساس کشفیات باستان‌شناسی و مطالعات تاریخی، جامعه شرقی و به ویژه منطقه بین‌النهرین محل ظهور نخستین تمدن بشری و کانون تجمع انسانی است. به همین دلیل و به منظور انتظام بخشیدن به روابط اجتماعی و تهذیب اخلاقی، دین کانون مظهر ادیان الهی و حتی مذاهب غیر آسمانی است جذابیت‌های اقتصادی، دینی، جغرافیایی و بخصوص شرایط شبه جزیره بودن این منطقه از آغاز شکل‌گیری؟ نیست موجب گردید که هر قدمی برای دستیابی به این جذابیت‌ها منطقه را مورد هجوم قرار دهد. این تهاجم موجب گردید که خاورمیانه منطقه‌ای از نژادها - مذاهب زبانها و خلاصه مجموعه فرهنگی تفکیک‌ناپذیر شود. اما از میان تهاجم فرهنگ‌های مهاجم آنچه که خاصیت اثرگذاری و تأثیرپذیری بیشتری درشت فرهنگ غربی بود. آشنایی اروپا با منطقه خاور نسبت (گرچه این یک اصطلاح قرن نوزدهمی است) و تأثیر متقابل فرهنگی ناشی از دلایل بسیاری است در جمله قرابت جغرافیایی - منافع مشترک تجاری با محوریت دریای سیاه دریای مدیترانه و خلیج فارس - ؟ ادیان ابراهیمی یهودیت و مسیحیت - تشکیل نخستین کلونهای یونانی در قرن ششم ق - م در دهانه نیل - نخستین برخورد نظامی میان ایران و یونان و سپس روم - تشابه نژادی میان اروپا و ایران (اروپاییان معتقدند که ما شرق را بازرشت ؟ ایران شناختیم) تمام این دلایل قطعاً به دنبال برخوردهای نظامی - روابط تجاری و تأثیرات مذهبی موجب کنش‌های فرهنگی میان شرق و غرب و به ویژه پس از ظهور اسلام باعث تأثیر و تأثیرات مذهبی موجب کنش‌های فرهنگی میان شرق و غرب و به ویژه پس از ظهور اسلام باعث تأثیر و تأثیر فرهنگی بین اسلام و مسیحیت شد. بنابراین منطقه ما از دوره سومریان با اقلام حاشیه؟ مدیترانه ارتباط داشته، اما از دوره یونانیان این ارتباط بیشتر در قالب نظامی - تجاری - سیاسی و مذهبی بوده است.

واژه کلیدی: فرهنگ، تمدن اسلامی، تمدن ملل

مقدمه

نخستین و پربارترین مرحله مقابله و تقابل فرهنگی، با غرب، مربوط به حمله اسکندر به این منطقه است. این حمله گرچه در مضافه نظامی صورت گرفت. ولی اثرات فرهنگی و علمی آن بسیار چشمگیر بود. ظهور اسکندر و حاکمیت تفکر؟ او به دوران طلایی علم و فلسفه یونانی پایان داد. اسکندر با کوله باری از اندوخته‌های علم و فلسفه یونانی راهی شرق شد و به ویژه فرهنگ ما را به شدت متأثر کرد. با توجه به این که زیر رخت فرهنگ و تمدن این منطقه دینی بوده و هست، بنابراین به اسکندر